

Janez Volčič. † Dne 14. decembra m. l. zatisnil je na veke svoje oči *Janez Volčič*, župnik v *Šmarjeti* na Dolenjskem v 64. letu dōbe svoje.

Ni ga menda izobraženega čitatelja, kojemu ne bi bilo znano ime Volčičevo; zlasti se ga izvestno spominjajo udje »Družbe sv. Mohorja«, po kateri je pokojnik izdal več knjig. V novejšem času je za »Družbo sv. Mohorja« spisoval obširno delo: »Življenje preblašene Device in Matere Marije in njenega prečistega ženina, svetega Jožefa.« Tega dela je izšlo že 6 snopičev; žal, da nemila usoda pisatelju ni dovolila, da bi bil to delo dovršil!

»Učit. Tovariš« v svojem 1. letošnjem listu pokojnika hvali kot »marljivega pisatelja, spretnega pesnika, blagega šolskega prijatelja in sploh vzgledno-gorečega duhovnika« in g. urednik dostavlja, da je bil blagi pokojnik star, zvest prijatelj in podpornik »Učitelskemu Tovarišu«.

Vredno je torej, da o vrlem moži napišem nekoliko životopisnih črtic. Prav za prav so nastopne vrstice *avtobiografija* g. Volčiča. A kako sem prišel do nje, bočem takoj pojasniti!

Bilo je l. 1884., ko sem iskal in zbiral snovi za svojo »*Slovstveno zgodovino v slovenski ljudski Soli*«, o kateri knjižici je kesneje gimnazijalni direktor, g. Wiesthaler priobčil v »Ljubljanskem Zvonu« obširno oceno. Ker sem si bil postavil za nalogo opisati ljudsko-šolskim učencem primerno vse óne pisatelje, ki so podpisani v naših berilih (v II., III. in IV. Berilu) pod dotičnimi svojimi sestavki: — naravno je, da sem v svoji »Slovstveni zgodovini« moral pisati tudi o župniku Volčiči, čegar sestavek »*Zdravje*« se nahaja na 205. strani »Tretjega Berila«. A baš zaradi tega sem bil v nemali zadregi, ker mi je nedostajalo životopisnih črtic o pisatelji. Zategadelj so obrnem pismeno naravnost do njega, pojasnim mu svoj namen ter ga prosim, naj mi pošlje nekoliko životopisnih črtic o samem sebi. Žal, moja prošnja ni našla nobenega odziva; ponovil sem jo, a tudi zaman. Napósled pišem prijaznemu g. ravnatelju I. Lapajnetu in ga prosim, naj vpliva na g. župnika, da bi mi izpolnil željo, kar se tiče životopisa. In res, po posredovanji g. Lapajnetu kmalu potem dobim od g. župnika Volčiča naslednje pismo, koje tukaj podajam doslovno tudi v jezikovnem oziru:

»Preljubi g. Leban!

Ne mislite, da bi bila prevzetnost kriva, da na Vaše prijazno pismo nisem odgovoril. Nekaj zdaj res časa nimam; nekaj je pa tudi tehtni uzrok, ker moje čečkarije pač niso vredne, da bi me zato pisateljem prištevali. Tudi do zdaj nisem vedel, še mislil ne, da me je kdo celo v »Berilo« djal. Da Vaši želji postrežem, naj to malo zadostuje:

Rojen v Gabrovem, mestne župnije v Škofjiloki — 27. aprila 1825. — sem hodil uro dalječ vsak dan, po zimi in po leti z doma v Loko v šolo, kjer sem dovršil takratne »klase«. Ker so iz prve latinske šole v Ljubljani več Ločanov bacnili, rekoč, da imajo družih zadosti, smo jo 3 Ločani v Novomestu mahnili, kjer sem 3 leta se šolal; potem sem bil v Ljubljani, kjer sem prav velikrat hudo stradal, ker mi od doma niso mogli dosti pošiljati, ker so imeli poluo hišo otrok in majhen grunt. 1849. v mašnika posvečen sem — ker nas je bilo takrat veliko novomašnikov — celo leto čakal na službo. Potem so me začasno poslali v Šmarjeto, kjer je g. kaplan bolehal. Čez 11 mesecev sem šel v Horjulj. In tu, ker nisem imel dosti opraviti, sem se pisarije lotil ter sem nekaj revnih pesem skoval, katerim je ranjki slavni g. Rihar napeve napravil.

Ker so Horjuljci preveč žganje pili, sem jim vojsko napovedal in takrat sem spisal »*Žganju vojsko, slovo!*«

Tudi prve »*Šmarnice*« sem takrat nabral in s tem sem dal ime prelepi Marijini pobožnosti v njenim mescu. In to ime se je ohranilo, vkoreninilo.

Tisti čas sva z g. Kerčonom, župnikom v Predosljeh, spisala »*Lavretanske Litanije*«.

Zavoljo nekega spisa v »Danici«, po katerem so bili kazinci (ne po moji volji) razžaljeni, sem bil 1855. prestavljen pod Semič, ker so svetovali mil. kn. škofu, naj me denejo dalje od Ljubljane na veliko faro, da ne bom imel časa pisariti. Pod Semičem sem, zavoljo preobilnih potov hudo in nevarno zbolel in bil prestavljen zopet v Šmarjeto. — Tu sem spet za pero prijel in sem pisal: »*Gecemani in Golgota*«, »*Vrt nebeški*«, »*Vrtec nebeški*« in »*Ura, moliti Jezusa v presv. Zakramentu*«.

Šel sem 1863. v Dragatuš za župnika. Tu sem načel: »*Sv. Ura*«, »*Novo Šmarnice*«, »*Misijonski spomin*«, »*Jezus Marija*«, »*Pesme nabrane s privoljenjem nekterih pesnikov*«.

L. 1870. sem šel v Podgrad; tu sem pisal: »*Misijonski križ*«, nadaljeval sem: »*Kerš. nauke*«, ktere je pok. g. J. Škofic pričel. Zložil sem za 25letnico pesem »*Sv. Hermagora*« — spisal »*Naša ljuba Gospa presv. Srca*«, »*Devetdnevnico*«; na prošnjo sl. družbe sv. Hermagora »*Domačega zdravnika*«, »*Petdeset zdihljajev* — pesmi«, »*Kratke molitvice pobožnih otrok*«.

1875. sem prišel v tretje v Šmarjeto. In tu sem pisal: »*Božja pot k našej lj. Gospej presv. Srca*«, »*Šmarnice Naše lj. Gospe*«, »*Zlata šola*«, »*Vijolice sv. Jožefa*«, »*Pas sv. Jožefa*«, »*Marija, Mati milosti B. ali Zgodnja Danica*«, »*Hoja k popolni ljubezni B.*«, »*II. Šmarnice naše lj. Gospe*«, ktere bo drugo leto na svitlo dala družba sv. Hermagore in »*Življenje Device M. in sv. Jožefa*«, ki bo 9 snopov imelo. —

Vse to sem le začel, da Vas ne žalim. Ni pa vredno, da bi o meni kaj pisali.

Bog in Marija z Vami!

V veliki naglici

Vam

udani

Šmarjeta, 15. decembra 1884 *

Jan. Volčič.

Iz tega pisma je razvidno, da je blazega pokojnika dičilo lepo svojstvo — *ponižnost* ter da smo v njem izgubili neumornega, plodovitega — asketičnega pisatelja. Bog mu daj nebesa!

Janko Leban.

Nova slovnica slovensko-nemška prišla je na svetlo pod naslovom: »*Grundriss der slovenischen Grammatik mit Uebungsbeispielen, Gesprächen und deutsch-slovenischem Wörterverzeichnis. Von Dr. Jakob Sket, k. k. Professor*«, Druck und Verlag der St. Hermagoras-Buchdruckerei, Klagenfurt 1888, 8., 184 S. Cena? — Gospod profesor dr. Jakob Sket je pred nekoliko leti dal na svetlo knjigo „Slovenisches Sprach- und Uebungsbuch“, ki je osnovana po znanstveni metodi ter rabi zdaj že v drugem natisu za učno knjigo po tistih učilnicah, kjer se dijaki slovenščini učé z nemškim poučnim jezikom. A čutila se je že več let potreba, da bi kdo za praktične namene spisal kratko slovnico slovenskega jezika, da bi jo rabili tisti Nemci, katerim ni toliko ležeče na tem, da bi si popolnoma osvojili jezik naš, ampak kateri se zadovoljujejo s tem, da se naučé toliko slovenščine, da morajo v vsakdanjem življenju občevati s Slovenci. In tej potrebi je ustregel zdaj g. prof. Sket! Njegov „Grundriss der slovenischen Grammatik“, kateri se naravno ne sme meriti z znanstvenim merilom, popolnoma ustreza namenom, katerim je odločen. Poleg osnovnih slovniških pravil, deklinacijskih in konjugacijskih tabel, praktičnih vaj in pogovorov iz vsakdanjega življenja podaje nam knjiga nemško-slovenski slovarček, zbirko 3600 slovenskih besed, ter spisek najnavadnejših osebnih in zemljepisnih imen. Knjiga je praktično osnovana, pregledno sestavljena, dobro pisana, in lično tiskana. G. dr. Sket, ki si je za šolsko slovstvo naše pridobil že toliko zaslug, zadelal je s to knjigo v slovstvu našem široko vrzel, in za to mu mora hvalo vedeti vsak Slovenec.